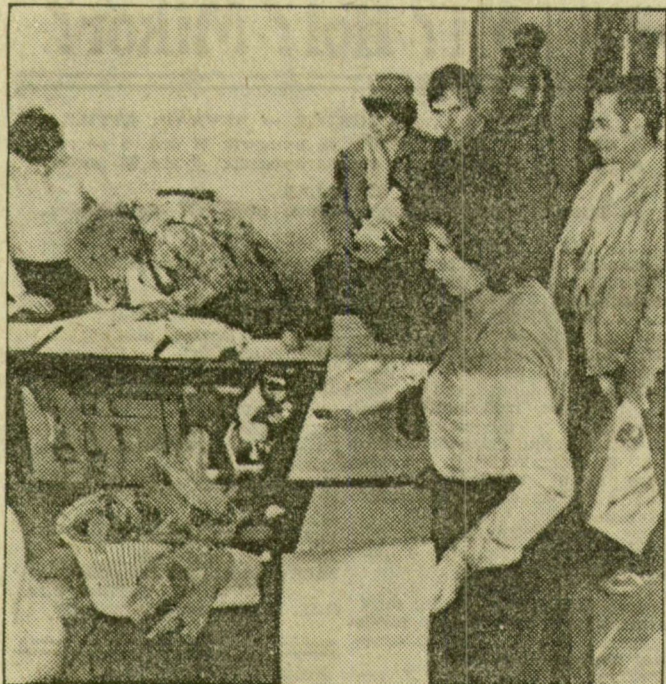

Várni, mindig csak várni

Schmidt Andrea felvétele.

Teljes a nagyüzem ezekben a napokban a még újnak számító adóhatóság Bocskai utcai épületének ügyfélszolgálati helyiségében. Január 15-éig kell benyújtani a vállalkozóknak az elszámolásukat az elmúlt évi jövedelmükről. A hivatal dolgozói szeretnék, ha mind többen pótolnák eddig elmaradt bejelentkezési kötelezettségüket, amely az általános forgalmi adó bevezetése és elszámolhatósága miatt szükséges. Bizony, ezekben a zsúfolt napokban ügyfeleknek és hivatalnokoknak is minden türelmükre szükségük van

A kis állatok haszna

Százezer dollárt érő ötletnek bizonyult a kiskunfélegyházi primörtermelési és kereskedelmi kiskisvözetnek az az elképzelése, hogy megszervezi a kedvtelésből tartott állatok exportját. Az önálló külkereskedelmi jogot alig hat hónapja megszerzett kiskisvözet — együttműködve a magántenyésztők szövetségével — eddig ezer számi és perzsa cicát s hozzávetőleg ugyanannyi ölebet szállított NSZK-beli, osztrák, olasz megrendelői számára. A díszmacskák és a palotapincsik mellett több száz nekik való „lakosztályt” — fonott kosarat — is elküldtek a vásárlóknak.

Az ország mintegy száz magántenyésztőjére támaszkodó kiskisvözet a számítások szerint az idén megduplázhathatja nyugati exportját. A kínálatot díszmadarakkal és madáreséggel is bővítik. (MTI)

Húszéves a Ramovill

Újabb „valutás” boltokat nyitnak

A Ramovill Szolgáltató Szövetkezeti Vállalat szövetkezetek számára is sok újdonságot tartogat az idei esztendő. Minden biznnyal csökkenő kereslet és emelkedő nyersanyagárak között lavírozva kell majd megélnünk. De hogyan? Kondíciójuk ugyanis az új adózási szisztéma bevezetésével nemhogy javulna, inkább romlik. Míg az áru-termelő szövetkezetek pozíciója a 38 százalékos adókulcs 25 százalékra való csökkentésével jelentősen javul, addig a szolgáltatóké 10 százalékos emelkedés mellett tovább romlik. Akadtak, akik már az elmúlt évben megemelték díjtételeiket: biztos, ami biztos.

— Nem szaladhatunk el túlzottan az árainkkal, mert akkor nem veszik igénybe a szolgáltatásainkat! — kezdi Szendrei Gábor, a Komfort Szolgáltató Ipari Kiszövetkezet elnöke. — **Mit ígér az idei esztendő?**

— Ha összevetjük az 1987-essel, akkor nem sok jót! Tavaly közel 47 millió forint bevétel mellett 5 és fél millió nyereségünk volt, ebből 3 millió maradt nálunk. Változatlan feltételek mellett az idén már csak másfél millió maradna itt. Sőt, ha nem találunk ki valamit, az év végére könnyen „nullára” futhatunk.

— Sikerült már kisütni valamit?

— Igyekszünk több lábon megállni. A szolgáltatás mellett kereskedelemmel és vendéglátással is foglalkoz-

unk. OKISZ annak idején azért hozta létre, hogy az országban szétszórtan működő javító-szolgáltató szövetkezeteknek, szervizeknek legyen olyan jogi személy, képviselőjük, amely folyamatosan beszerzi és raktározza az anyagokat és alkatrészeket, szerződést köt a gyártókkal a garanciavállalásra.

Elmondták, hogy mivel az állami támogatás megszűnik, szolgáltatásaik árát kénytelenek emelni, ennek mértéke az idén várhatóan a 20-22 százalék lesz. Mivel most húszéves vállalatot az a lakosságnak nyújtott szolgáltatásaik az áremelés ellenére sem eléggé nyereségesek, az elmúlt évben két valutáért árusító boltot nyitottak, ahol hirdástechnikai berendezéseket és különleges ajándékcikket árúsítanak. Az idén ezek körét továbbiakkal kívánják bővíteni; azt tervezik, hogy a nagy turistaforgalmú vidékeken — Sopronban, Pécsen, Egerben — alakítsanak ki hasonló üzleteket. Bővítik a használt nyugati autók szeptemberben megkezdett értékesítését is.

ni. Ettől nagyobb hasznót remélhetnek.

— Például mitől?

— A Bartók téren, az eddig veszteséget „termelő” képkeretező üzletünk helyén, valutásboltot nyitunk a Ramovillal közösen. Minta után szeretnénk itt árusítani, s nem csak az eddig megszokott profillal: külföldi kiegészítőket, műszaki cikket árulunk majd, előjegyzésre. Eddig a kistermelőknek, kisiparosoknak ezért a fővárosba kellett utazniuk.

— És a vendéglátás?

— A Dabasi Fehér Akác Téesz segítségével olasz foglalkozót, cukrászdát nyitunk ugyancsak a Bartók té-

ren. Három irodahelyiségünket alakítjuk át, így többet hoznak. A Tompai kapunál viszont mezőgazdasági és épületűveg szakboltot nyitunk.

Ha mindez megvalósul, akár meg is változtathatnák a cégtáblán a nevüket, mondjuk „összkomfort” kiskisvözetre. De mi lesz a szolgáltatásokkal? Egyrészt a jogos elvárás, hogy a város lakossága találja meg helyben azt, amire szüksége van. Másrészt az is igaz, hogy önállóságra, önellátásra sarkallják a szolgáltatókat. Tehát, ami veszteséges, azt meg kellene szüntetni, csakhogy ez nem könnyű, mert még mindig él az a nézet, hogy egyes hivatalok lakossági érdekeire hivatkozva igyekeznek rábírní a szolgáltatókat, vállalják a veszteséges tevékenységet is.

— Itt van például a cipőjavítás. Szegeden öt helyen foglalkozunk vele. Tavaly még 18 százalékos támogatást kaptunk erre a tevékenységre. Bérleti díj fejében kiadtuk az üzleteinket az ott dolgozóknak. Most, hogy változnak az adózás feltételei, a bérloők bedobták a törülközőt. Így már nem éri meg nekik, visszatérnek a szoros elszámolásra, ez a rendszer viszont nem igazán ösztönöz a takarékoságra. Lakáskarbantartást, rágcsálóirtást, épületűvegezést és bútorgyártást is vállalunk. Itt nincs is nagy gondunk. Egyedül a képkeretezésre fizettünk rá tavaly. Racionalizálni kellett ezt a tevékenységet, úgy, hogy a lakosságnak is jó legyen, de mi se fizessünk rá. Központi felvevőhelyet alakítottunk ki, a munkahelyeket viszont kivittük a Belvárosból.

Az új — kereskedelmi és vendéglátóipari — tevékenységekből már ebben az évben 2 millió haszonra számíthatnak a kiskisvözeteknél. Az idén Békés megyében bútorgyártással is szeretnék megvetni a lábukat, ebből újabb 1 millió hasznót remélnék. Az állami támogatások leépítésével előállított keményebb helyzetben is versenyben lehet maradni, csak újabb és újabb ötletekre, no meg kemény munkára van szükség. Igaz, azt is el kellene már dönteni, hogy szolgáltatni „jótékony-ság”-e, vagy üzlet? A kérdés megválaszolását minden biznnyal a lakosság egyre vékonyodó pénztárcája is befolyásolja. A közel százfős kiskisvözet azonban szívesebben hajlik afele, hogy üzletnek, azaz vállalkozásnak tekintse ezt a tevékenységet is.

— Arra számítunk, hogy az emberek egyre inkább mobilizálni szeretnék majd tőkéjüket. Így nekünk is komoly esélyeink lehetnek. Csak élni kell tudni a kínálkozó lehetőségekkel.

Csizmazia György

Rafai Gábor

Magas házak legtetetején

Egy szép, fényes téli éjszakán megpattan az esőcsatorna. Másnap az idő megnyúlik, és a lyukas csatornából az emberek fejére csöpög a víz. Később már nem csöpög, hanem csurrog, folyik, szakad. A járókelők ilyenkor csúnyákat gondolnak magukban, legközelebb pedig nem állnak az eresz alá. Valamelyikük, aki nagyon ráér, s nem tud mit kezdeni mértéktelenül megszaporodott szabadidejével, föl hívja a Szegedi Építőipari Szövetkezetet, esetleg a Magas- és Mélyépítő Vállalatot, vagy az Ingatlankezelő Vállalatot, hogy lyukas az eresz, szálljanak ki, foltozzák be, mert ellenkező esetben a nyakába folyik a víz.

A föltárcsázott cégnél aztán közlik vele, hogy ez egészen lehetetlen, mert nincsen emberük; akik vannak, elfoglaltak. A lyuk tehát kiszélesedik és elmélyül, a ház (ötemeleteres, századeleji) homlokzata pedig beázik. A városi tanács építési osztálya ezek után tervbe veszi a homlokzat felújítását, amire nagyon is szükség van, hiszen a homlokzat ekkor már a leválás és leszakadás állapotában van. Mindez pedig csak azért, mert kapacitáshiány miatt azt az egy árva lyukas ereszt nem volt mód befoltozni.

Puskás Jenő, a Szegedi Építőipari Szövetkezet részlegvezetője a szakemberhiányt három okra vezeti vissza. Mindenekelőtt: nem megfelelő a bádgosképzés. Ez alatt azt kell érteni, hogy a nappali tagozatos szakmunkásképzést csak öt-hat éve állították vissza; előtte ilyen időtlen idők óta nem volt. A bádgosnak tanuló gyerekek Puskás Jenő szavai szerint épp olyanok, mint a többi fiatal, amiből az következik, végzés után nagyon sokat kell még gyakorolniuk, hogy önálló munkát merjenek rájuk bízni. A felnőttképzés pedig — megint csak szó szerint próbálom idézni a részlegvezetőt — a szakma megszűnésével egyenértékű. Néhány hónap alatt nemigen lehet túl sok hasznosítható ismeretre szert tenni.

Egyébként ugyanez a helyzet a rokon szakmabeli tetőfedőknél is, pontosabban, még rosszabb: tetőfedőképzet jelenleg egyáltalán nincs, betanított munkások dolgoznak a szakmában.

Hiányoznak a bádgosok

Most pedig lássuk: mi a helyzet a munka- és szociális körülmények terén? A bádgosok, tetőfedők nap nap után romos házak legtetetején, állványzatokon tartózkodnak, s elég egy rossz mozdulat, már zuhannak is. Nem életbiztosítás ez a szakma. És nem is túl tiszta; ha például valami kétszáz éves, lerobbant házat tataroznak, esteire feketébbek a munkások, mint a kéményseprő. Az időjárás viszonyosságairól bizonyára mindenkinek alapos fogalmai vannak, s nemigen kell szót vesztegetni arra, hogy mit jelent egy egész napos ónos eső, kétszáz kilométeres széllel, és háztetővel kombinálva... Nem egy leányálom, annyi szent. Alapvető alkalmassági követelmény, hogy az ember bírja a magasságot; volt egyébként munkása a cégnél, akit úgy kellett lehozni a tetőről, mert fölfelé még csak-csak bírt mászni, lefelé már nem annyira.

Az emberhiány harmadik oka: a dolgozók sorra-rendre otthagynak a vállalatot a kiskisvözetek, szakcsoporthoz kedvéért, minél kisebb ugyanis egy cég, annál jobban tud fizetni.

S hogy van-e valami megoldás? Megoldás van, legalább is föl kell tételezni. Úgy hírlík ugyanis, hogy a vállalatnál még ez évben visszaállítják a bértömeggazdálkodást, az eddigi bérszínvonal-gazdálkodást helyett, ami több pénzhez jut, attól az itteni munkásokat. Arról persze nincs szó, hogy e hírre magasan kvalifikált, nagyon szakképzett bádgosok, tetőfedők százai ottromolják majd a Szegedi Építőipari Szövetkezet kapuit —, de talán nem romlik tovább a helyzet.

Ez viszont önmagában korántsem elég, hiszen ha a helyzet nem romlik tovább, attól az ereszek még tovább romlanak.

Farkas Csaba

Cinkeléptű tavasz...?

halászosok és mezei grófok nevezik. Szép név — bologatok —, de miért is? „Egyszerű pedig, mindenki tudja... lám... amiké man elmönt a sárgája, be-érik a röpítő gömbje... csak rákó tűni, oszt mögtuggya mi?... úgy elszáll, mint az asszonyhűség”... Hm, persze, a tan-nyák Piroskái, Mancikái szerint „férfihűség” is lehetne a sárga pitypang... akinek most virágozni kellett, mert meleg a január, s pipiske fut hangicsálva töveik közt.

A békák is előbújtak, s teknős mászik a telelőkből a gyevi fertő felé, lassan dőcög, talán egy új teknő után néz, szándéka tiszta, hiszen ő tek-nős fajta...

Előbújtak a sünök is, s esténként a telelők körül bódorognak, ahonnan inycsiklandó haldögszagot közvetít a szél. A szél, amely a párás napsütésben már délfele langyos földilátú. Milyen furcsa is, visszacsalta délen telelő madaraink némelyikét. A visszatérés mindig gyors, robbanásszerű madaraink-

nál, egy részüket megtéveszthette a januári szokatlan meleg. Ilyenek a kárókatonák is. Pár darab kis kormorán kóborolt a környéken, de mostanra száznyi nagy testű rokonuk is visszatért. A tengerparti sós lagúnák halászaiból visszajött egy nagy csapat, talán jobb a fehér-tői busa húsa, mint az adriai kopolyúsok ize? Ezt csak ők tudják!

De megjöttek ezrivel a tőkésrédek is, ők Bulgária, Albánia és Nápoly környékén telelnek a jégpáncél idején, de a jég felszakadása után azonnal sietnek vissza a hazai vizekre. Az idei furcsa tavaszias januárban a nagy csapatokban már jól látni, egymás közelebb már „párban úsz a réce”. Ők sietnek, hangoz hápogással udvarolgatnak, veszekednek a magános gácsérok, mert gyakran március idusán pihével bélelt fészükben egy-két tojás lapul.

A Korom-szigetnél nagy kőcsagok csapata fehérlík, ők talán el sem mentek délre, vagy ők is visszatér-

Igazi érdekesség a Fehér-tóval határos daruhalom aljában rejtőzött... A Kiskundorozsmai József Attila Vadászársaság még fácskázik a gazosok mentén, de a tegnapi napsütéses daruhalom nyekeregve szolt egy fogolykakat! Öreg, patkós legény volt, őt is becsapta a januári tavasz.

A halásztelepen nagyra duzzadtak tücskei a galy-lyagnak, tunc, aranyvessző, orgona tavaszt érez. Januári tavaszt, amely alighanem becsapta a természet lakóit, sárga pitypangot, kárókatonát és kőcsagokat, öreg fogolykakat és egy kicsit minket is, város-lakó embereket! Mert biztos jön még fagy és kemény hideg, s a visszatérő madarak újra délnek szállnak, s csak reménykedhetünk, hogy a zöldellő vetések selymét, tücski rügyeket hópaplan védi majd. Mert „nem ette meg még a kutyá a telet”, s ez a szép, meleg, cinkeléptű tavasz kedves különlegessége... mög azután el ne felejtsem elárulni a cinege leginkább nem is lép, inkább ugrál... oda s vissza...